

Den Haag

ADVIEZEN – Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag 1

Gemeente Den Haag, 25 juni 2025

Locatie:

Spui C01.09

Aanwezig:

Marc Reniers	Voorzitter
Alexander Pols	Lid
Annuska Pronkhorst	Lid
Berdie Olthof	Lid
Franz Ziegler	Lid
Frederik Pöll	Lid
Joris Molenaar	Lid

Secretaris:

William de Ronde

A. HAMERSTUKKEN

De commissie is akkoord gegaan met de adviezen uit de ter plekke voorgelegde hamerstukkenlijst(en):

Hamerstukkenlijst voor vaststelling op 25 juni 2025

B. BESPREEKSTUKKEN

De commissie heeft over onderstaande plannen geadviseerd. De adviezen zijn ter plekke vastgesteld.

1 Heeswijkplein 171

20250625 B/2024-16729

Bouwen (beginselaanvraag): het uitbreiden met vervangende nieuwbouw van moskee Al Hikmah aan de Heeswijkplein 171 door het slopen van de naastgelegen woning aan de Heeswijkplein 170.

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Toelichting

De uitbreiding van de moskee is gepresenteerd door de architect. Hieruit blijkt dat is gekozen voor een duidelijke wijziging in de oriëntatie van de hoofdmassa en een afwijkende architectonische benadering ten opzichte van het vorige plan.

Hoofdmassa en volumeopbouw

De commissie complimenteert de initiatiefnemer en architect met de gekozen richting. De nieuwe opzet van de hoofdmassa in combinatie met de kapvormen wordt als overtuigend ervaren. De draaiing van de kap en de toevoeging van het tussenlid sluiten aan bij de bestaande context en zorgen niet voor vervreemding ten opzichte van het bestaande gebouwdeel.

Toch heeft de commissie opmerkingen over de verfijning van het volume. Met name de uitkragende trappenhuizen vallen sterk op en verstoren de leesbaarheid en helderheid van het ontwerp. De commissie adviseert om deze elementen binnen het hoofdvolume op te lossen en geen uitstulpingen te maken.

Daarnaast wordt het tussenlid door de kleur en vorm als relatief zwaar ervaren. Om het bestaande gebouw minder te overschaduwen, wordt voorgesteld om de nokhoogte van het tussenlid te verlagen ten opzichte van van het haaks geplaatste bouwdeel.

Architectuur

De architectonische uitwerking toont potentie. De commissie adviseert om in de gevelindeling en het kleurgebruik meer variatie aan te brengen, aansluitend op de geleiding van het bestaande gebouw.

De dakrand van het haakse volume oogt momenteel vrij zwaar, waardoor de kap daar visueel naar de achtergrond verdwijnt. Dit deel van het ontwerp kan meer samenhang gebruiken.

Een pergola bij de entree wordt als functioneel waardevol gezien, maar de vormgeving in het huidige voorstel sluit onvoldoende aan bij het geheel. In de huidige opzet oogt het element als een losstaand of tijdelijk object. De commissie adviseert om dit onderdeel architectonisch beter te integreren.

Landschap en buitenruimte

De landschappelijke opzet wordt gewaardeerd. Wel benadrukt de commissie het belang van een nader uit te werken inrichtings- en beplantingsplan, op te stellen door een landschapsarchitect.

Gezien de religieuze en culturele achtergrond van het project wordt gesuggereerd om in het beplantingsconcept ruimte te bieden voor niet-inheemse soorten, mogelijk in combinatie met waterpartijen, om de gewenste sfeer te versterken. Ten aanzien van de fietsparkeer plekken wordt gevraagd deze nader te overwegen. Bij entree één is het wenselijk om de fietsen meer naar de straatzijde te positioneren. Bij entree twee zouden de fietsen juist op eigen terrein geplaatst kunnen worden, zodat de entreeruites rustiger en vrijer van geparkeerde fietsen blijven.

2 Monsterseweg 4

20250625 B/2025-24454

Bouwen (beginselaanvraag): het vervangen van de tijdelijke kas met bijgebouwen op het terrein van Monsterseweg 4 door een permanent gebouw.

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De architect presenteert een voorstel waarbij de huidige tijdelijke kas wordt vervangen door een permanent bouwwerk. De commissie waardeert de opgave en ziet hierin een bijzondere ontwerpuitdaging met veel potentie. Er is begrip voor het voorgestelde programma en het sociaal-maatschappelijke belang dat aan het initiatief verbonden is. Wat in de huidige uitwerking echter ontbreekt, is een cultuurhistorische onderbouwing van de historische bebouwing op het landgoed, de buitenplaats en de tuinhistorische context. De rijke geschiedenis van de locatie lijkt in het ontwerp niet te zijn meegenomen. Dit resulteert in een volume dat historisch en contextueel niet is ingebed, wat een zorgvuldige beoordeling bemoeilijkt.

Het voorgestelde gebouw bestaat uit een clustering van twee schuurachtige volumes, waartussen een kleine kas is geïntegreerd. Hiermee verdwijnt het orangerie-achtige karakter dat de huidige kas kenmerkt, iets dat door de commissie als een gemis wordt gezien. Ook de relatie tussen het nieuwe gebouw en de omliggende moestuinen wordt in het voorstel niet versterkt, waar dit juist een kansrijk aanknopingspunt zou kunnen zijn. Daarnaast plaatst de commissie kanttekeningen bij de architectonische inpassing van schuurvormige volumes binnen deze specifieke context. De vraag rijst in hoeverre dit bouwtype past bij het karakter en de uitstraling van een historisch landgoed.

Tot slot wijst de commissie erop dat het plangebied gedeeltelijk binnen een Natura 2000-gebied valt. Dit betekent dat er hoge eisen worden gesteld aan ecologische meerwaarde en natuurinclusiviteit. Het huidige plan biedt hierop onvoldoende onderbouwing, en de voorgestelde maatregelen blijven achter bij wat op deze plek verwacht mag worden.

4 Poolsterstraat 11 en Binckhorstlaan 111 en 115

20250625 B/2024-00890

Bouwen: het bouwen van 340 appartementen met in de plint makerspaces en op de verdieping een collectieve fietsenstalling ter plaatse van de te slopen bedrijfsruimte en logiesfunctie Poolsterstraat 11 en de bedrijfsruimtes Binckhorstlaan 111 en 115.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en het Beeldskwaliteitsplan Binckhorst.

De architect presenteert de doorgevoerde wijzigingen op het plan op een heldere en overzichtelijke wijze. De commissie is van mening dat het verlagen van de plinthoogte en het toevoegen van een extra verdieping aan het hoogbouwdeel geen verslechtering van het ontwerp betekent. Ook de bakstenen uitvoering van de plint wordt als een positieve aanpassing beschouwd.

De commissie mist echter een reactie op het eerder gegeven advies met betrekking tot de glazen, gefacetteerde balustrades van de buitenruimten. Destijds is verzocht deze uit te voeren met gebogen glas of eventueel te vervangen door een ander type hekwerk dat in gekromde vorm kan worden uitgevoerd. De commissie onderstreept nogmaals dat het gebouw in de basis is ontworpen met sculpturale, vloeiende convexe en concave vormen, en dat een corresponderende vormgeving van de balustrades essentieel is om het geheel visueel kloppend te maken.

Daarnaast merkt de commissie op dat er nog een aantal details ontbreken, ondanks dat het plan in zijn geheel verder is uitgewerkt ten opzichte van eerdere besprekingen. Met name ontbreekt nog een adequate detaillering van de begane grond, waaronder de aansluiting op het maaiveld, de voet en landing van de kolommen, en de afwerking van de plafonds met geïntegreerde armaturen.

Ook zijn er nog onduidelijkheden over de technische installaties op het dak van de bovenste verdieping. De commissie vraagt hoe gewaarborgd wordt dat deze installaties aan het zicht worden onttrokken. Daarbij wordt verzocht inzicht te geven in de positionering van de glazenwasinstallatie.

Wat betreft de puiën op de begane grond, bedoeld voor ambachtelijke werkplaatsen, merkt de commissie op dat deze nog steeds zeer fragiel en transparant ogen. Er is zorg over het mogelijke afplakken van de beglazing. Aangezien de invulling van deze commerciële ruimten nog niet definitief is, adviseert de commissie om verschillende pui-opties te ontwikkelen, zodat afhankelijk van de uiteindelijke functie een passende oplossing kan worden toegepast.

Tot slot sluit de commissie zich aan bij de eerder uitgebrachte adviezen van de ACOR met betrekking tot de inrichting van de buitenruimte op de begane grond, en onderstreept het belang hiervan.

5 Veenweg 188B

20250625 B/2024-14504

Bouwen: het bouwen van een nieuwe woning.

Akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie gaat akkoord met het plan voor de nieuwe woning. De toegevoegde detaillering is in orde bevonden en het materiaalgebruik voor het kapelement zal uniform worden uitgevoerd.

Wat betreft de kleurstelling van het materiaal geeft de commissie de architect de vrije keuze tussen RAL 7044 en RAL 7034. Wel wordt gesuggereerd om de uiteindelijke kleurkeuze in samenhang met het type baksteen af te stemmen, zodat er een harmonieuze samenhang in het gevelbeeld ontstaat.

Marc Reniers

Voorzitter Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag